

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, în 16 Novembre.

Cuvântarea prin care s'a deschis parlamentul Germaniei formează obiectul discușiunii publice în întreaga presă europeană, și nu fără cuvânt. Cuvântul decizător în concertul european de multă vreme este cel al Germaniei. E lucru natural deci, ca lumea să pîndească după fie-care cuvânt rostit de bătrînul împărat al Germaniei în ce privește politica esternă, și se caute punctele de mîncare, după cari cancelariul de fer crede a asigura pacea europeană. Cu deosebit interes a așteptat lumea în criticile momente actuale mesajul de tron al Germaniei. Încă n'a trecut o săptămână, de când țarul tuturor rușilor a părăsit capitala Germaniei, de unde se dice că a eșit cu inima plină de nedumeriri pentru ai sei și pentru imperiul seu. Sub penibila impresiune a destăinuirilor despre conversațiunea dintre țar și principele de Bismarck; sub penibila situațiune creată prin demisiunea presidentului republicii franceze; sub dureroasa impresiune pentru viața principelui de coroană al Germaniei, lumea politică aștepta mesajul de tron, ca se scie, cum crede bătrînul împărat, că se va susține pacea europeană pe de o parte, ear de alta spre a afla care a fost scopul călătoriei împăratului rusesc la curtea din Berlin, care este situațiunea după depărtarea acestuia, și în general, cum stă pacea europeană după actuala constelațiune a puterilor europene.

Dacă lumea politică s'a așteptat la destăinuirii și la nouă momente în politica germană după visita țarului rusesc, atunci amară trebuie să-i fie cetirea mesajului, prin care s'a deschis parlamentul Germaniei. Pasagiul despre politica esternă intru nimica nu se abate dela forma stereotipă a mesajelor de până acuma. Cumcă Germania s'a nisuit se susține pacea europeană, cumcă n'a încetat a o asigura prin pactări și alianțe, a căror tendență era a preveni pericolele unui războiu și a respinge atacurile vrășmășesci, cumcă ea n'are tendențe agresive și lipse, cari ar trebui împedate prin lupte încoronate cu succese, toate acestea s'au mai dis și de astădată. Nu se află deci în aceste lucruri nici cu un cuvânt amintită situațiunea în urma visitei țarului rusesc, deși senzaționalele versiuni despre întrevorbirea dintre țar și Bismarck au alarmat întreaga presă europeană.

În această privință lumea politică trebuie se caute alte puncte în mesajul, și mai cu seamă trebuie se le cante, după ce diarele din Germania vor-

besc despre un eventual războiu între noi și Rusia, ca despre un lucru, care nu se poate evita, și unele din ele și ved aurora purpurie a acestui sîngeros războiu pe viață și moarte.

Marcată este situațiunea în cuvintele, unde mesajul vorbește despre dureroasa impresiune, ce a făcut boala principelui de coroană german asupra Germaniei despre dureroasa impresiune, ce a făcut ea asupra celor două puteri Austro-Ungaria și Italia, cu cari Germania trăește în cea mai intimă alianță.

Intimitatea cu care se vorbește de aceste două puteri aliate se esplică ușor, dacă vom considera după adevărata lor valoare scirile senșionale despre convorbirea dintre țarul Rusiei, și cancelariul Germaniei, principele de Bismarck. Este vorba de falsificarea unor acte diplomatice, cari au fost chemate a produce o totală desbinare între Germania și Rusia. În aceste acte falsificate politica esternă a Germaniei era prezentată ca ostilă politicii cabinetului din Petropolea. Autocratul tuturor rușilor era căștigat în direcțiunea aceasta, de aici răceala în timpul din urmă în relațiunile dintre aceste două împărății, de aici tonul ostil în diaristica acestor țeri, de aici pregătirile războinice observate la granițele rusesci spre Austro-Ungaria.

Versiunea cu falsificarea de documente diplomatice se susține cu multă tenacitate de către diarele nemșeci.

Spre a se asigura contra tuturor eventualităților principele de Bismarck și-a asigurat alianța Austro-Ungariei și a Italiei. De acestea s'a făcut amintire simpatică în mesajul bătrînului Wilhelm, aici se pare o esplicare a situațiunii, care este cea înainte de visita țarului la curtea din Berlin.

Cum se vor grupa puterile europene în urma descoperirilor mai proaspete, nu se poate sci.

Trăim în timpuri de grele crize. Congresul pentru alegerea unui president al republicii franceze poate este convocat pe când facem noi această referadă despre situațiunea europeană.

Ce rezultat va avea el, nu se poate sci. În Franția dombesce o confusie care nu se poate în felege în timpuri normale.

Germania trece prin crize nu mai puțin dureroase ca Franția. Nu se scie câte zile mai are principele de coroană, nu cum va suporta bătrînul împărat catastrofa cu moartea fiului seu.

Rusia scutură arma. Bătrînul general Gurko laudă ținuta armatei rusesci, și are speranță, că nu preste mult ea va arăta, că nimica n'a pierdut din vitejia de odinioară, pe când el era mai tinăr.

Și la toate pune vîrf cestiunea orientală, care în corpul politicii europene este rană deschisă, care puțin trebuie atinsă pentru ca se sîngereze.

Semne rele sunt toate acestea spre încheerea anului, când din trecut va trebui se facem bilanțul pentru viitoriu spre a pute cumpăni cum stă pacea europeană.

Revista politică.

Visita țarului la Berlin se privește de cătră lumea politică de un mare eveniment politic, și se crede că va trage după sine urmări momentuoase.

Aceste urmări se pun în perspectivă de cătră „Kölnische Zeitung“, într'un lung comentariu ce-l face asupra cuprinsului convorbirii dintre țar și cancelariul Bismarck. Momentul cel mai însemnat din aceea convorbire, este după numitul jurnal destăinuirea ce principele Bismarck a făcut o țarului, cumcă toate epistolele, și depeșele ce au venit la mîna țarului, despre ținuta politică, a dînsului în cestiunea bulgară au fost dela început până la sfîșit falsificate. Isvorul acestor falsificări a fost Orleansiștii, cari după cum dice „Vossische Zeitung“ priveau și în urcarea prințului Ferdinand pe tronul Bulgariei o ocaziune binevenită de a și realiza planurile lor în mijlocul unui eventual războiu. Prințului Bismarck, dice mai departe „Kölnische Zeitung“, i a succes numai decăt a convinge pe țar, că în privința scirilor despre politica sa a fost jertfa unor șiretlicuri iesuitice; și dacă chiar numai aceasta ar fi rezultatul acelei convorbiri, a demasca o intrigă atît de grozavă a partidei războinice europene, ea este de mare importanță pentru menținerea păcii europene. Un alt factor, care a mai contribuit la seducerea țarului este și o mică — dar de mare influență — parte a cercului dela curtea din Berlin, care a lucrat într'acolo, de a stîrni în țar credința falsă, că politica prințului Bismarck nu se unesce nici odată cu părerile împăratului Wilhelm, și că acesta fără voe aproabă de multe ori planurile și politica cancelariului.

Acesta este momentul mai important din convorbirea țarului cu cancelariul Bismarck, care convorbire, după cum dice numitul diar a decurs în un mod aproape amicabil. Ce urmări practice va mai avea convorbirea, în referințele reciproce dintre cele două imperii învecinate, ne va arăta viitorul, și se va putea cunoaște mai curînd din tonul presei rusesci.

FOIȚA.

Orologiul meu.

— O istorioară, prea instructivă, —
de **Marc Twain.**

Frumosul meu orologiu nou umblase un an și jumătate, fără de a grăbi ori de a întârzia și fără de a se fi rupt vr'o parte a mașinării, ori de a fi stat vr'odată. Am ajuns în sfîșit de a privi indigările lui în materie de timp și oară de infalibile, și de a considera ființa lui trupească și structura oaselor lui de neperitoare.

Dar într'o seară uitasem a-l trage. M'am căit pentru asta, ca și când ar fi o stafetă ori avangarda unei nenorociri. Încetul cu încetul me linișcii însă în sufletul meu, îndreptai orologiu pe nimerite și temerilor mele deșerte le-am dat poruncă să se retragă.

Țiua următoare intrai în localul celui mai de aproape orologieriu, pentru de a mi-l direge esact după timp. Proprietariul atelierului mi-l luă din mîna și se apucă de al direge el pentru mine. Apoi dîse:

— Întârzie cu patru minute — trebuie avansat regulatorul.

Încearai de al reținé, încearai de al face să înțeleagă, că orologiu umblă de tot regulat. Însă

în zadar; totul ce puté să înțeleagă căpătina asta de varză în chip de om, era, ca orologiu întârzie cu patru minute și că regulatorul trebuia dat ceva mai înainte; și astfel îndeplinise el — în vreme ce eu săriam îngrijat în jurul lui și îl rugam să îdee orologiuului bună pace — calm și năprasnic operațiunea ticăloasă.

Orologiuul meu începú să grăbească. Și el grăbia din di în di mai tare. În săptămâna întâia se bolnăvi de niște friguri vehemente și pulsul lui se urcă la o sută și cîndei de băta în umbră. În decurs de două luni de zile întrecú pe deoparte toți cronometrii orașului și era cu o fracțiune peste treispredece zile înaintea călindarului. El se afla deja prin Novembre și se inveselea de zăpadă, în vreme ce frunzișul lui Octobre șișăia încă în vînt. El îmi apropia terminul de chirie, a răfuielilor anuale și altor lucruri de feliiu acesta, într'un chip atît de rapid și ruinător, încăt nu mai puteam să rămîn indiferent.

L'am dus la orologierul, pentru ca să mi l reguleze. Aceasta me întrebă, dacă l'am avut vr'o dată în reparație. Răspunsei cu ba; — nu, n'a avut nici când trebuința de reparație. Din ochii sei strălucí o mulțămire reuțăcioasă, deschise cu grabă orologiuul, puse apoi un păhăruț mic quadrat la ochiu și privi în lăuntru mașinării.

Îmi spuse, că trebuie curățit și uns și regularisit, — la săptămână se potfese a mai veni odată.

După ce îmi era orologiuul curățit, uns și regularisit, îmi umbla atît de încet, încăt boncănea după feliiu ceasornicilor din turn. Începui să greșesc trenurile, să ajung la ori ce întîlnire prea tîrziu și se mi neglig prîndul; orologiuul meu prolongă cele trei zile „de respect“ într'u patru și me făcú să mi protestez cambiile; încetul cu încetul inotai înapoi în țiuă de ieri, apoi în cea de alaltăieri; după aceea în săptămâna trecută și me tređii cu idea ce me cuprinse, că singur singurel îmi fac mendrele prin săptămâna trecută și că am pierdut lumea din vederea ochilor.

Mi se împărea că simt un feliu de sentiment colegial pentru mumiile din muzeu, precum și dorința de a ne comunica reciproc noutăți. Me dusei earăși la orologieriu.

El desfăcú, câtă vreme eu stăteam așteptînd, orologiuul întreg, și apoi dîse, că cilindru s'ar fi „umflat“. El me asigură, că în trei zile îl va puté reduce earăși la volumul seu normal. După operațiunea aceasta orologiuul umblă „în termini de mijloc“ bine; dar atît era totul. O jumătate de di umbla ca reuțatea „omificată“ și se slobođia la o lătrătură, tusă, strănutare, șișcaire și horecăială, încăt de conturbațiunea aceasta nu puteam să mi aud nici procesul gîndirii; și câtă vreme ținu așa, nu era în toată țeara un orologiu, care să-l fi putut imita pe al al meu.

(Va urma.)

Este evident deci din cele șise de „Kölnische Zeitung,” că asupra cestiunei bulgare se referesc acele destăinuri. Ba se susține, că chiar și din Sofia s'a făcut încercări de a seduce pe țarul că politica germană lucră în favorul prințului de Coburg. „Vossische Zeitung” bănușese pe prințul Coburg, că a cercat, ca prin falsificări să periclitizeze pacea europeană în favorul seu pentru de a se susține pe tron.

În mesagiul de tron prin care s'a deschis Reichstagul german în săptămâna trecută, pacea se asigură înainte de toate. Germania se țice în mesagiul, n'are ađi nici o trebuință, care ar putea fi satisfăcută prin răsboaie. Se mai exprimă în mesagiul adăncă compătimire pentru boala prințului de coroană. „Național Zeitung” observă, că în mesagiul nu se face nici o amintire despre visita țarului din cauză, după cum își esplică acel jurnal, că încă nu se poate susține nimic cu toată siguranță despre aceea vizită.

Tot în timpul acela „Post” zăresce deja răsărind pe cer soarele unui răsboiu ruso-austriac. Această viziune ar corespunde încâtva toastului guvernorului general din Varsovia, Gurko. Acesta ar fi rostit cătră soldații regimentului de gardă litaunic cu ocaziunea unui banchet dat în onoarea acelora, următoarele: Eu sunt sigur, că în tocmai ca înainte cu vre-o țecce ani, ve voi conduce din nou la luptă. Prea puține țile mi-ar fi dăruit Dumnezeu, ca se nu ajung eu aceea.

Crisa ministerială din Paris este astăzi însoțită de crisa presidentială. Di Grévy își va da dimisiunea, care se va face cunoscută camerii prin dnul Rouvier. Congresul se va întruni Marți, în Versailles. Aspiranți la postul de president al republicei sunt: di de Freycinet, generalul Saussier și Carnat. Cu privire la alegere, organul partidei din dreapta țice, că nici un candidat nu va întruni cele 443 voturi necesare, dacă acela nu va fi pe placul partidei drepte, căci republicanii nu sunt uniți.

Bulgarii astăzi nu mai au nici o supărare, și în liniștea, care domnesce de present în țara lor au putut în toată țigna se serbeze amintirea țilei dela Slivnica. Cu această ocaziune prințul Ferdinand a rostit următoarele cuvinte: În persoana mea veți posedea un conducător, care se va nisui în totdeauna a se arăta demn urmaș al predecesorului seu, care va indica vouă calea spre victorie.

Singur metropolitul Clement mai este astăzi de vrajbă în țară, de aceea guvernul l-a și provocat, ca în timpul cel mai scurt se părăsească Sofia și se meargă în diecesa sa Tirnova; ceea ce metropolitul în urma mai multor amenințări particulare, a și promis că va face.

Correspondențe patriculare

ale „Telegrafului Român.”

Sânțirea bisericei celei noue din Arpatac.

(Urmare.)

A doua ți luni, în ția și sərbătoarea marelui martir Dimitrie, ți menită pentru țarnosirea bisericei celei noue — des de dimineață pe timpul, când se deșteaptă omul muncitor, o mișcare neobișnuită se putea observa pe stradele Arpatacului, cari erau îndesate de lume multă, anume venită din toate părțile, se fie față la marele act al țarnosirii. Români, sasi, unguri, toți erau impacientți se vadă sântirea bisericei, se vadă ritul și ceremoniile bisericei noastre, precum și pe metropolitul nostru! — În fine după-ce se pregăti totul, pe la oarele 9 a m plecărăm cu țitiă în mare procesiune dela biserica veche la cea nouă, fiind Prea sântitul arhiepiscop îmbrăcat în ornat arhieresc, asistat de înalta suită si de vr'o 2 protopopi și ca la 16 preoți îmbrăcați în odăjdiile bisericesci, fiind petrecuți în tot percursul drumului d'o imensă mulțime de popor. Un prospect mai sublim nici că se poate vedé.

Apoi ajunși la biserica nouă se începé actul țarnosirii prin ocolirea bisericei, prin cântările și rugăciunile, prescrise de tipic. Înțrarăm în sânta biserica și se continuă slujbele și rugăciunile țarnosirii etc. Apoi se slugi sântirea apei și se pregăti toate pentru începerea santei liturgii. La oarele 11 a. m. se începé sânta liturgie de însuși Escelenția Sa asistat de Preacuvioșia Sa părintele archimandrit Dr. Ilarion Pușcariu, de Preacuv. Sa păr. protosincol Nicanor Frateșiu, de păr. proto-diacon S. Medean, de protopopii Ioan Petric și Dimitrie Coltofean precum și de vr'o 16 preoți tractuali. Și sânta liturgie ca și celelalte slujbe decurseră cu toată sântenia, cu toată demnitatea proprie ritului nostru. Răspunsurile liturgice le a executat și aici corul tinerimii școlare și adulte din Feldioara sub conducerea bravului preot al lor, Iosif Micu. Pe timpul s. liturgii se sânti întru preot și duhovnic alesul de preot la Huniădoara, G. Oprea. Metropolitul nostru și toți de pe

lângă archiereul nostru sèvresiră și sânta liturgie cu atăta sântenie și cu atăta demnitate, încât remaseră îmărmuriți toți cei de față — și mai cu seamă sasi și ungurii, ce țiceau: că așa slujbe și ceremonii frumoase nu vedură în viața lor. O! de ar înțelegé preoții noștri de pe sate mai cu seamă, învătând dela prea bunul nostru metropolit, cum se slujască și cu ce demnitate se sèvresască frumoasele ceremonii rituale, frumoasele slujbe ale bisericei noastre ortodoxe răs. — Atunci biserica noastră s'ar îmbrăca în adevărata sa haină de sərbătoare și s'ar presenta în afară în toată splendoarea cuvenită, în toată demnitatea sa de biserica ecumenică!!

După terminarea s. liturgii prea sântitul nostru arhiepiscop și metropolit în marele ornat liturgic cu mitra pe cap și cu țarja în mână eșind în mijlocul bisericeii, ține un cuvânt pastoral și de tot mângăitor. „Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, — țice prea învătatul arhieriu, că a Domnului Mărire preste ține a strălucit. Această casă tatăl o a zidit, Fiul o a întărit și Duchul sânt o a înoit, o a luminat și o a sântit. Înoesce-te, înoesce-te noule Ierusalime! căci ți-a venit Ție lumina și Mărirea Domnului preste Ține a răsărit.” „Astăzi dumnezească și sântită casă a învierii lui Christos luminat se înoesce și dumnezeusul mormânt lumii împarte viață, dă isvor de nemurire revarsă riurile darului și apele minunilor și dăruiesce țămăduiri celor-ce cântă și se roagă cu credință.” „Strălucita de sus rață luminoasă a învierii lui Christos, toată lumea luminând, carea cu credință o cinstim și sərbătoarea cea dumnezească a sântitelor înoiri cu cântări o prăsnuim în psalmi strigând, se aflăm milostivire pe Mântuitorul și Domnul.”

Adresându se apoi cătră popor țice prea sântitul nostru arhieriscop: „Cu cea mai adăncă smerenie se mulțămim lui Dumnezeu, Părintelui ceresc, că V'au ajutat a ridica o casă sântă, o biserica ca aceasta așa frumoasă, așa spațioasă, așa mare, unde veți avea de aci înainte, voi iubitorilor mei fii sufletesci, cari sunteți mai norocoși de cât părinții vostri, — se ve închinați voi și copii vostri, unde ve veți aduna de aici înainte cu mic cu mare, bētrâni, bărbați, tineri, femei, copii — în toate țilele ca întru mila păcii și întru împreunarea credinței se vērșăți rugă ferbinte înaintea Celui atot-puternic, că V'a ajutat a isprăvi un lucru prea frumos vrednic de pomenire și așa de mântuitor pentru suflet, că ajutorul seu cel sânt pururea a fost cu voi.” „Rugați-l ferbinte cu credință și cu dragoste, apropiati-vē de El cu inimă smerită și înfrântă și d'aici încolo, ca se fiți adevărați fii ai lui Dđeu după dar și după adevăr, și ca se puteți implini și d'aici înainte tot, ce ar mai fi de lipsă în casa lui Dđeu. Și atunci ca și acuma, tatăl luminilor vē va lumina, vē va înoi, vē va întări, vē va sânti și vē va implini lipsurile voastre cele adēnc simțite. El va auzi rāgăciunile Voastre în vremea necazului. Fiți dar creșcini buni, temători de Dđeu, fiți cu adēncă supunere și fidelitate cătră prea bunul și gloriosul nostru Monarch, cătră Maiestatea Sa prea bunul nostru împărat și rege, cătră dinastie și cătră înalta Sa stăpânire, fiți supuși și ascultători cătră legile patriei comune, iubii-vē unul pe altul precum și Mântuitorul Christos a iubit biserica, trăiți în frăție și în pace și cu celelalte confesiuni și popoare, pe cari Dđeu le-a pus se locuească împreună cu noi această patrie iubită, că așa trebuie se trăească adevărații creșcini — implinind voia Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Christos, adevăratului Dđeu se-i ne închinăm, se-i slujim și se-i ne cucerim cu cea mai adēncă devoțiune, se-l iubim, și se-i ne supunem cu devotament nemărginit; eară pe deapropoale, carele este tot omul din lume se-l iubim ca pe noi înșine!... „În fine prin vocea mea arhierescă rog pe Dđeu se ve miluească cu darurile sale cele bogate și sante.” „Se știți că faptele voastre cele bune sunt scrise în ceruri!” Primiți iubitorilor mei fii sufletesci și mulțămita mea arhierescă pentru silințele și faptele voastre cele mei creștinesci, ce ați sēvēșit!” În mod distinctiv însă îmi îndreptez vocea mea arhierescă cătră prea stimații domni născuți de aici și mari binefăcători ai s. biserice: Dimitrie Cioflec, profesor emerit. în Brașov, N. Colțescu, mare proprietar și comersant în România, Niculae Leucă, episcop bis. și mare propr. în loc, mulțămindu-le în numele bisericei noastre pentru binefacerile revărsate în sume considerabile ca ajutoare la zidirea și ajustarea bis., cari în semn de stimă deosebită și pomenire vecinică ca titori primească din mână mea câte un exemplar din documentul conșacrării acestei biserice — pe lângă binecuvântarea mea arhierescă.” Primească mulțămita mea toți căți împreună cu di paroch local sciură se-și îndeplinească opera această grea!” După aceste frumoase și mângăitoare cuvinte archipăstorale și după-ce împărtășese pe toți cu binecuvântarea arhierescă, și închee cuvântarea îndreptându-și ruga cătră cel de sus: „Veselesce-se de Ține biserica Ta Christoase strigând: Tu ești puterea mea, Doamne! Și scăparea și întărirea.” „Că podoaba țării ceii de sus ai arătat împreună și frumșețea cea de jos a sânt locașului Măririi Tale Doamne! Înțaresce-l pe el în veacul veacului i primescē rugăciunile noastre, ce se aduc ție într'ensul pentru Născătoarea de Dđeu, cēla-ce est viața tuturor și înviera!” Amin!

Procesul

urnat între comuna gr. or. română și cea greacă din cetatea internă a Brașovului în privința bisericei gr. or. cu hramul St. Treime din acel loc.

(Urmare.)

Astfeliu la anul 1786 când sau făcut cei dintâi pași pentru fundarea bisericei cu hramul stei Treime existau două categorii de neguțatori gr. or. în cetatea Brașovului, și adecă neguțatori sudii otomani privilegiați și constituiți în corporațiune autonomă numită „Compania grecească” și subțrasă de sub autoritatea magistratului local, ceialți neguțatori gr. or. neprivilgiați, cari nu formau corporațiune organizată, ci steteau ca și ceialți cetățeni, sub autoritatea magistratului din loc.

Cei dintâiu își aveau capela lor privată, cu preotul lor grecesc pentru eschisiva lor trebuință, cei din urmă nu și aveau nici capela nici preot în cetatea internă a Brașovului, ci pentru satisfacerea trebuințelor lor religioase și rituale trebuiau se meargă la bisericile și preoții români din suburbiile depărtate.

Această împregiurare precum și aceea, că cetatea internă a Brașovului pe acel timp era fortăreată prin urmare porțile ei în timp de noapțe erau închise și din aceea cauză ivindu se noaptea cas de betegeală grea nu se putea aduce preot, pentru a providea pe bolnav cu cele sante, aceste împregiurări țice, au silit cetățenii gr. or. din cetate se se ocupe serios cu ideia de a înființa pentru sine o biserica în cetatea internă a Brașovului, și încă cu atât mai vērtoș, că prin patenta de toleranță a împăratului Iosif II se delaturase cauza politică, care până atunci împedecase fundarea unei biserice gr. or. în cetățile interne sășesci.

Patru cetățeni gr. or. și adecă Constantin Dsanliu, Dimitrie Dima, Michail Cristof și Stefan Nicolau pășesc ca fundatori, cumpără pentru edificarea bisericei două case în cetatea internă a Brașovului și cer încuviințarea dela magistratul din Brașov, spre a ridica o biserica gr. or. pe acel loc.

Petițiunea lor însă se respinge, cu aceea motivare, că pentru patru persoane nu se poate concede înființarea unei biserice și petenții se avisează se cerceteze biserica din Scheiu (Bolgárszeg.)

Îndată după aceasta însă paširă și ceialți neguțatori civi la mijloc și adecă împreună cu cei patru fundatori 32 capi de familie, cari se numesc pe sine „noi, neguțatorii greci și români,” și prin rugarea lor din 28 Ianuarie 1786 scrisă în limba românească cerură, ca se se concedă celor patru fundatori înființarea bisericei, deoarece ei au cumpărat locul trebuincios și vor se edifice biserica pe spesele lor proprii pentru trebuințele religioase a tuturor credincioșilor. La aceasta rugare se alăturară și 16 măcelari români, ca i încă erau cetățeni gr. or. prin petițiunea lor din 5 Maiu 1786.

Dar aceste două petițiuni fiind redactate în limba română nu s'au luat la pertractare, și astfeliu atât cei 32 capi de familie români și greci precum și cei 16 măcelari români aștern la olaltă o a treia suplică redactată în limba latină.

În aceasta petițiune susțin cu toții rugarea celor patru fundatori, cari nu numai pentru sine vor se ridice o biserica, ci pentru toți cetățenii neguțatori de legea gr. or. din Brașov „*pro hujatibus caronensibus civibus graeci ritus mercatoribus.*” după cum se exprimă suplica în stil curial. Țice suplicantii mai departe, ca se li se dea voie ca unor cetățeni supuși magistratului în Brașov și prin aceasta deosebiți de compania grecească.

Această petițiune magistratul a așternut o guvernului, eară guvernul o a retrămis cu aceea însărcinare, ca se o pertracteze magistratul în mod meritoric.

În urmarea acestei însărcinări magistratul Brașovului a luat în cercetare, dacă fundatorii au mijloacele trebuincioase pentru înființarea și susținerea bisericei, fără a apela la liberalitatea altora, deoarece în puterea unei ordinațiuni mai înalte nu era permis colectarea de bani pentru înființarea de biserice, ci trebuia se se constate, că fondurile trebuincioase există, pentru ca se se încuviințeze ridicarea unei biserice.

Dupăce fundatorii au dat în privința aceasta esplicățiuni satisfăcătoare, s'a luat dispozițiuni, ca se se conscrie acei cetățeni gr. or. pentru cari avea se se înființeze biserica, spre a se se constata dacă sunt în număr indestulitor, pentru a forma o comună bisericească.

Aceasta conscriere cu datul Brașov în 13 Iunie 1786 sub titlul „*Verzeichniss sämtlicher hier in der*

Stadt wohnhaften Seelen, so der griechischen Religion zugethan sind, unter des löblichen Magistrates Jurisdiction stehen und um die Erlaubniss vor sich in der Stadt eine eigene Kirche erbauen zu dürfen gebeten haben. (Registrarea tuturor sufletelor locuitoare în cetate, cari aparțin religiei grecesci, stau sub jurisdicțiunea Onoratului Magistrat și cari au cerut voie, se ridică pentru sine o biserică proprie a lor) ne arată, că au fost înscrisi atât cei 32 capi de familie, cari s'au numit pre sine neguțatori greci și români, adăugându-se și o văduvă română anumită „văduva Apostoloaia” cât și cei 16 măcelari români, cari toți la oaltă dimpreună cu familiile lor constituia 50 capi de familie cu 245 de suflete.

Aflându-se acest număr de suflete suficient pentru a forma o comună bisericească și după ce s'a luat în vedere și locul merit pentru clădire, magistratul din Brașov prin rezoluțiunea sa din 14 Iunie 1786 Nr. 174, dă voie celor patru fondatori Constantin Dsanliu, Michael Kristof, Dimitrie Dima și Stefan Nicolau, ca să edifice biserica pe seama celor 245 suflete conșcrite. După cum se vede dintr'un document cu datul 17 Maiu 1787 afară de cei patru fondatori au mai ajutat și alți binefăcători la edificarea bisericii din cestiune și adică Panajot Hagi Nica cu 6300 piastri, Gyoka Eustatiu cu 3000 fr., Emanoel Kalfovits cu 967 fr., Duca Melencovits cu 200 fr., veduva Apostoloaia cu 100 fr. și alții.

În acest document, care conține o dare de seamă despre banii intrați și ieșiți la edificarea bisericii, este statorică și inscripțiunea, ce avea să fie pusă în următorul mod: „Acestă sântă clădire a santei treimi s'a zidit pe timpul augustului împărat Iosif II, cu încuviințarea onoratului Magistrat din Brașov, pe seama tuturor celor de ritul greco-oriental mai cu seamă însă pe seama cetățenilor de astăzi și a următorilor lor greci pentru perpetua memoria a fundatorilor.”

Prin această inscripțiune caracterul general confesional al bisericii se constată în mod evident. Cine au fost acei cetățeni de atunci am arătat mai sus, ei au fost cele 50 de familii cu 245 suflete de neguțatori greci și români și de măcelari români. Prin urmare cuvântul „cives graeci” fiind aplicat și la cetățenii români nu poate avea alt sens decât confesional, și va se dăca cetățeni de legea grecească.

Finindu-se clădirea bisericii, fundatorii ei, cari cumpăraseră pe numele lor proprii casele Lang și Kronenthal au făcut actul de dănie dto 4 Septembrie 1789 scris în limba română prin care dăruiesc atât biserica cât și casele cumpărate bisericii stei Treimi lăpădându-se pentru sine și urmașii lor de ori ce pretenșiune față de biserică resp. față de comuna bisericească.

Fiind act fundamental de însemnătate e bine a se reproduce aci în tot cuprinsul său.

Noi cari mai jos ne vom iscali, anume fundatorii bisericii din cetatea Brașovului, care o am făcut pe numele Stei Treimi, cum și cumpărătorii caselor, cari s'au cumpărat pe seama acestei s. biserici adică casele dela dl Kronenthal și earăși casele dela dl Lang, după cum arată zapisele caselor, adevărim cu această scrișoare și cu iscaliturile noastre, ca să se știe precumcă noi de a noastră bună voie lăsam și dăruim la sânta biserică toată cheltuiala ce a făcut fiesce care din noi la fiecare bisericii așiderea și toate casele cele cumpărate, după cum scrie mai sus ca se fie ale sf. biserici în veci, ca din venitul caselor să se ajute sta biserică și nimenea dintre noi până vom trăi, nici după moartea noastră clironomii nostri se nu aibă putere de a cere vreodată ceva dela această sf. biserică, după cum și la magistrat s'a dat reversul nostru, și se va scrie și la protocolul bisericii fiesce care ce a dat anume, ca se fie de pomenire în veci și pentru mai adevărată credință întărim această scrișoare cu iscaliturile noastre și cu pecețile, ca să fie de bună credință în tot locul și la fiesce care judecătă.

Brașov, 5 Septembrie, 1789.

Nicolau Stefan, Emanoel Kalfovits, Constantin Dsanliu, Demetriu Dima, Kristofor Mihael.

(Va urma.)

Apel!

Îndemnat fiind din foarte multe părți a scoate la lumină cântecile populare și tot odată a le arangia și pentru Piano forte, pe cari le adun acum de un șir de ani, n'am găsit altă cale mai bună și mai favorabilă scopului a le putea lăși cât mai mult, decât pe cea diaristică, și așa m'am decis a da un diar, decăt pe sub numele „Musa Română”.

Acest diar își are de scop, pe lângă răspândirea cântecelor populare naționale, a astupa și lacuna atât de simțită la

publicul nostru musical, mai cu seamă la arangierea de concerturi, serate musicale etc., neavând pentru astfel de ocațiuni piese românesce acomodate, și își ea de directivă a delătura acest gol prin aceea, că publică piese de salon și de concert, luate din cântece populare, ușurând astfel ori cărui pianist de a pute alege și executa la ocațiuni și „piese românesce.”

„Musa română” va apare cu începutul lui Ianuarie st. v. 1888 în fie-care lună odată, în cuart mare pe hărță groasă și frumoasă, și va conține fie-care broșură două coli tipar de note frumoșe imprimate. Programa foaiei va fi cam de următorul cuprins:

- Cântece și hori populari arangiate pe pian.
- Piese de salon, din cântece populare, arangiate pentru pian, în forma de: Fantasie, Capriciuri Rapsodie, Concerte etc.
- Cântece populare și originale pentru voce cu acompaniament de pian.
- Piese de dans pentru pian pe 2 și 4 mâni.
- Cântece bisericesci arangiate pentru cor bărbătesc (partitură).
- Piese românesce pentru Violină și Flaută, cu acompaniament de pian.

Partea literară de pe fața primă și ultimă a foaiei va avea următorul conținut: biografii a musicilor străini și români, articoli, notițe, cronice, poesii populare etc.

Prețul abonamentului: pe un an 12 fl.; pe șase luni 6 fl.; pe trei luni 3 fl.;

În România și străinătate: pe un an 30 franci, pe șase luni 15 franci, pe trei luni 7 fr. 50 bani.

Blaș, în Novembre, 1887.

Iacob Murășian.

Iacob Murășian.

„Stim. Domni, Doamne și Domnișoare, cari vor primi acest apel sunt rugați de al face cunoscut mai departe, a colecta abonenți și a grăbi cu trimiterea listei cel mult până la 28/16 Decembre 1887 sub adresa Iacob Murășian profesor în Blaș (Balázsfalva), deoarece din cauza speselor mari foarte se va tipări numai în atâtea exemplare câți abonanți vor fi prenotați.”

Varietăți.

* (Asil.) Onomastica Maiestății Sale reginei noastre în Cernăuți a adus o mare binefacere celor săraci pentru viitor. Cu ocaziunea acestei zile s'a deschis un asil pentru nefericiti, cari n'au unde a să adăpostii în acest oraș. Deschiderea acestui institut umanitar s'a făcut prin ajutorul unei reuniuni, în fruntea căreia stă primarul orașului Anton cav. de Kochanowski. La deschiderea asilului, care are des părțeminte, unul pentru bărbați, altul pentru femei, pe lângă alți mulți onorațorii, a luat parte și președintele țerii baronul Pino. Din considerațiune la frumosul scop, ce l'a avut și ce-l are în vedere amintita reuniune i se dă din toate părțile unde bate câte o inimă în se săraci, ajutor posibil.

* (Armele arhiducelui Carol.) Alteța sa arhiducele Albrecht a adresat Curatorului muzeului armatei austriace din Viena următorul autograf: Din căldurosul interes, ce l'am avut totdeauna pentru prosperarea muzeului armatei, dau ordin, ca armele și memorandele militare de odinioară ale prea fericitului meu tată, cu susținerea dreptului de proprietate, să se încorporeze numitului muzeu. Sperez totodată, că această faptă promovează scopul cel frumos și înalt, va afla imitare din partea fie-cărui, care are în posesiune memorande de bărbați, cari au servit în toată bună vremea spre fala armatei în a cărei elită au fost și numerați. Arco, 15 Novembre, 1887.

* (O nouă scriere etnografică și geografică a Transilvaniei.) De vro câți-va ani Transilvania atrage atențiunea întregii lumi civilizate, ceea ce se vede din scrierile, ce apar una după alta, referitoare la ea. Un destul de voluminos op. cu frumoase ilustrațiuni, despre Transilvania s'a publicat în Londra, din partea unei renumite scriitoare engleze Emilia Gerard. Aceea ce este espus în această scriere este cules din esperința proprie a scriitoarei, care fiind soția unui oficer din statul major austriac cu numele Laszowsky, a petrecut mai mult timp în Transilvania. Scrierea din multe puncte de vedere e interesantă.

* (O pară cu 100 franci.) Pe când Napoleon III, în anii pară ai domniei sale se afla în Fontainebleau, întră cu suita sa în un hotel spre a face o mică gustare. Oferindu-i-se contul despre ceea ce mâncase vedu, că o pară, pe care însuși o a mâncat costă 100 franci. Împăratul Napoleon dete din cauza acestei ordin să vină ospetarul, cărui i dișe: „Perele mi se par a fi aici foarte rari.” „Nu, Sire”, răspunse ospetarul suridând, „perele nu sunt rari, ci împărații vin pe aici rar.”

* (Politica de comerț a României.) Sub acest titlu „Neue Fr. Prese” anunță, că o foaie

oficială din Bucuresci a publicat o nouă convențiunea comercială româno-turcă, în care este normat un mare favor reciproc și care durează până în 10 Iuliu 1891. În vigoare intră în mod provisoric convențiunea în 2 Decembre a. c. Prin noul tractat comercial s'a delăturat războiul vamal de 2 ani între România și Turcia.

Aci observă „N. F. Presse”: că bărbații politici ai României fac totul pentru de a asigura țara în războiul vamal cu Austro-Ungaria; prin noua convențiunea s'a dat o bună direcțiune esportului de vin din România în ceea ce privește părțile referitoare la războiul vamal acelea tot cele vechi sunt și calamitățile isvorite din războiul vamal, nu fac pe Români mai concilianți.

* (Furt.) Din colecțiunea numismatică a bibliotecii naționale din Atena s'a furat în noaptea de 10 Nov. n. nise monede, a căror pierdere pentru știință este nereparabilă. S'au instrăinat 14 cutii, cari aproape toate conțin monede antice, multe dintre dense sunt esemplare foarte rari, altele de pe timpul lui Peisistrat. Deși cercetările asupra persoanelor bănuite cu furtul se continuă ziua și noaptea, tot nu s'a dat de urma adevăratului fur. Valoarea monedelor furate se urca la 20,000 franci.

* (Încă o crisă.) „Tribuna” ne-a denegat schimbul foaiei. Adevărul doare!

* (Peregrini maghiari în Roma.) În 11 Novembre v. peregrinii maghiari au ajuns în Roma. Primirea lor s'a făcut din partea unui comitet roman, delegat adhoc. Pe pavilionul gării sosirea lor n'a făcut pe locuitorii Romei curioși, căci numai puține persoane erau de față la coborârea din cupee. Unii dintre peregrini s'au luat cuartire în diferite hoteluri, alții mai săraci din contră, ca și peregrinii francezi, au ocupat edificii mai secundare din Vatican.

Convocare

Bulgarii asăzi s'au înțeles cu noi o supărare și în Adunarea generală prima a despărțământului I (Brad) al reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din districtul Zărând și va ține ședințele la 20 și 21 Decembre st. v. 1887 în sala gimnasiului gr. or. din Brad cu următoarea

Programă:

Sedința I-a

- La 20 Decembre v. oarele 8 a. m. membrii despărțământului vor participa în corpore la celebrarea stei liturgii în biserică gr. or. din Brad făcându-se și invocarea Duhului sânt.
- La oarele 10 a. m. deschiderea adunării în sala gimnasia, prin presidiu.
- Petractarea cuvântului „om” pe basa cărții I de cetire de I. Popescu, prelegere de George Ignaton.
- Deschiderea „cărții” pentru despărțământul I, prelegere de Ilie Bih, eventual Savu Stănilă.

Sedința a II-a

- Verificarea procesului ședinței I.
- Petractarea piesei: „Copilul, vaca și grădina” din punct de vedere logic, pe basa cărții II de cetire de I. Popescu, prelegere de Teodor Simeștea.
- Unde, și prin ce mijloace putem sădii în inimile pruncilor iubirea de națiune și patrie? Disertațiune de Gavril Simeștea.
- Petractarea „Adjectivului” cu elevii desp. IV cu aplicare la deprinderile gramaticale din cartea a II de I. Popescu pag. 49 „Cartea curată e frumoasă”, prelegere de Nicolau Nicorescu.
- Petractarea „împărțirii” verbal (cielul numerilor până la 100) cu divisorul de o cifră, de Ioan Circo, eventual Petru Rimbaș.

Sedința a III-a

- Verificarea procesului ședinței a II.
- „Împărțirea în scris” cielul numerilor până la 100 cu divisorul de o cifră, de Ioan Neag.
- Descrierea „Cănelui” cu elevii despărțământului al IV-lea, de Anelam Groza eventual Alexandru Draea.
- Dreptul „Iov”, prelegere de Elia Cosma, eventual Inocențiu Bogdan.
- „Regula de trei simplă”, prelegere de Ioan Alba.

Sedința a IV-a

- Verificarea procesului ședinței a III-a
- Tractarea „comunei”, prelegere din geografia, de Petru Perian eventual Romul Jurca.
- Propuneri. Alegerea unei comisii pentru verificarea procesului ultim.
- Inchiderea adunării prin presidiu.

Membrii despărțământului, precum și toți invitații de progresul acestui despărțământ, sunt invitați a participa la ședințele adunării generale.

Brad, la 8 Novembre 1887 st. v.

Ioan German, v. preș.

Petru Rimbaș, secretar.

Convocare.

Membrii Despărțământului I al „reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din Districtul al X-lea, Brașov,” sunt invitați prin aceasta a lua parte la adunarea sa generală, ce se va ține Duminecă, 22 Novembre (4 Decembre)

a. c. în sala hotelului „La soare” în Satulung. Obiectele de petrectare în această adunare vor fi:

- 1. Deschiderea ședinței prin presidiu la 10 oare a. m.
2. Constituirea despărțământului pe un period nou de 3 ani:
3. Tractat din albinărit: „Coșnița (târna) de Dzierzon și viața albinei” de G. Moian.
4. Satorirea condițiilor concursului asupra premiului donat de parochul Victor Popea din Satulung, pentru elaborarea temei de cuprinsul: „Ce este învățătorul? Chemarea cea înaltă a lui și stimate i se cuvine din partea omenimei.”
5. Consultări asupra temelor ce ar fi de desbătut în procsima adunare generală a despărțământului.

6. Satorirea locului pentru ținerea viitoarei adunări generale a despărțământului.

7. Propuneri de sine stătătoare.

NB. Alte invitări separate afară de aceasta nu se vor mai face.

Satulung, 12/24 Novembre, 1887.

I. Dorca, președ.

I. Dariu, notar ad. hoc.

Loterie

Sâmbătă în 26 Novembre 1887.

Table with lottery results for Timișoara and Viena, showing numbers and amounts.

TIPOGRAFIA ARCHIDIECESANĂ în SIBIIU.

A eșit de sub presă:

[1742] 2

CALENDARIU

pe anul visect dela Christos 1888.

Anul al treideci și șeptelea.

Prețul unui esemplar legat 30 cr., pentru vândători nelegat 23 cr. v. a. și legat 25 cr. v. a.

CUPRINSUL:

Cronologie. — Calendariul (julian și gregorian, cu însemnarea exactă a Evangeliilor și glaurilor de peste an). — Pătrarele lunilor. — Genealogia casei domnitoare austriace. — Regenții europeni. — Servitiul postal și telegrafic. — Taca de timbru pentru polițe și documente. — Tabela pentru computarea intereselor. — Măsurile nouă și vechi.

Șematismul

bisericeii ortodoxe-orientale române din Ungaria și Transilvania, cuprindând și pe protopresbiterii, administratorii protopresbiterali, parochii și învățătorii cu comunele bisericesci din archidieceasă după noua arondare a protopresbiteratarilor.

Ierarchii metropolielor învecinate din Austro-Ungaria.

Împărăteasa Eudocesia (Continuare.)

Conspcctul săptămânilor. — Însemnarea târgurilor.

Administrațiunea tipografiei archidiececane în Sibiu.

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalatiune de gas (cu ajutoriul injectiunii rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efeitui sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale prezente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebunțări a ecshalatiunii de gas cu ajutoriul injectiunii rectale pere: tusea, frigurile, scupirea, (flegma) și mirosul greu de sudoare Greutatea corpului se sporesce pe septemână cu 1/2-1 klgram. Pațientul se vindecă și și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o 1/2 de oară dela întrebunțarea ecshalatiunii de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebunțarea mai departe a curei nu se mai repeșec atacurile.” Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumătate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pațienți în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mântuit toți de tot prin mijlocirea injectiunii de gas.

Precum în cele mai mari spitaturi din lume, astfel și în spitalul imperial reg. coman din Viena află aparatul ecshalatiunii de gas cea mai mare întrebunțare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalatiunii de gas (injectiunii-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebunțării pentru medici; și pentru întrebunțarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primi pentru 8 fl. și 30 cr. pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică.

[158*] 31-50

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobere 1887.

Large table with train schedules for various routes including Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, Budapesta-Arad-Teiuș, Teiuș-Arad-Budapesta, and Copșa mică-Sibiu. Includes columns for train types, departure times, and fares.

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.